

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Égész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre 8 forint. Egy óra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 38-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri czikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Bánffy bukása.

Bánffy miniszterelnök bukása nem keltett meglepetést az országban, mert hetekkel ezelőtt már tudvalevő volt, hogy Bánffynak mennie kell s bármennyire igyekezett is az utolsó időben a bársonyszőkébe kapaszkodni, az ellenzék kitartó és hazafias magatartása folytán, végre szombaton a Házban is kijelentette lelépését a kormányról s felutazott Bécsbe a királyhoz, hogy tárcáját a király rendelkezésére bocsássa. Hogy a király miként intézkedik, azt még e perczen nem tudjuk, de bizonyára ősi készséggel belefog egyezni annak az embernek a távozásába, aki a egyik baklövést a másik után követte el az ország első állásában s hatalmát a legutolsó falusi jegyzővel szemben is érezette. Az ellenzékét illeti az elismerés, hogy az országot megszabadította ez embertől, kinek távozása felett ma az egész magyar nemzet ujjong.

Soha még magyar miniszterelnök ily gyorsan nem vonult vissza az ország éléről, mint Bánffy Dezső. Távozása alkalmával egyetlen egy elismerő hang sem nyilatkozott meg e parlamentben még a saját pártja részéről sem, pedig ez mindaddig, míg a hatalmon látta, árkon-bokron követte minden szó nélkül s földig hajolt meg minden tette előtt.

Az a sok eszmörléses bizalmi nyilatkozat, melyek az utóbbi időben a főispánok az ország minden részéből Bánffy részére kiállítottak, ime mind kárba veszték, mert az ellenzék sokkal erősebb volt, — semhogy e monda csinált hízelgések előtt meghátrált volna.

Hála és elismerés érte a parlamenti ellenzéki pártoknak, a melyek majdnem egy félesztendeig bámulatos harczot vívtak meg a nemzet javáért és jogos érdekéért.

Az ex-lex állapotnak tehát nem sokára vége lesz s Magyarországnak vissza lesz adva újra ezredéves alkotmánya, a melyért annyi honfui vér áztatta az anyaföldet.

Szívből köszöntjük az egyesült ellenzékét s annak vezéreit, a kik a súlyos megpróbáltatások nehéz napjaiban annyi feláldozással, annyi kitartással vívtak meg a csatát.

A fővárosi sajtó is kivétel nélkül mind Bánffy bákásával foglalkozik.

Itt közlünk egy pár szemelvényt belőlük: A „Budapesti Napló” vezér czikkében többek közt ezt írja:

A végzetnek megtörő hatalma érvényesült: br. Bánffy Dezső beadta lemondását. Az ex-lex nyíla visszapattant az alkotmány gránitziklájáról és szíven találta azt, aki előtte. Ez az ember többre becsülte a többségi akaratot nyugvó kormányzati elvet az alkotmány folytonosságánál: meg kellett tehát buknia. Peldátlatlan erős többségnek példátlatlan kiemeltlen kormányva volt s lám mégis megbukott. Szinte korlátlan hatalomra tett szert azzal a rendszerével, mely a kormányzati érdek számára a megfélemlítés és a jutalmazás révén kisajátított minden hozzáférhető magánérdekeket, s lám: mégis megbukott. Tegnap még egy ország hevert lábainál, százezrek keresték kegét, százezrek rettegtek haragjától s lám, mégis megbukott. Zsarnoka volt miniszterháznak, kényura pártjának, despotja a nemzetnek és megbukott. Megbukott, mert hatalmát ellentétbe helyezte a joggal s voksainak számából ürgyvet merített az erőszakra. Megbukott, mert önzete dőllyf, kormányzata diktatúrává fajult s mert a helyett, hogy az országot szolgált volna, a maga szolgáljára akarta aljasítani a nemzetet. A mig csak kijátszotta a alkotmányt, áddig büntetlenül garzdálkodhatott. De mihielyt megsebezte azt, elkerülhetlenné lett bukása. A politikának imponderábilis tényezői a végzetnek ítélőszéke elé idézték s ez a szigorú bíró kimondta kormányzatára a halálos ítéletet.

A Budapesti Hírlap így ír:

Az ellenzék mindenesetre oly diadalt aratott Bánffy megbuktatásával, melyet alig remélhetett, s melyben maga sem bízott. A siker a politikában nagy tényező, s ha az ellenzék ma önértéssel tekint vissza rettenetes küzdelmére, melyben mindenki párt és mindenki képviselő egész létét kockáztára vetette, ezt az ellenzéknek, mely huszonöt esztendőre számkivetést és üldöztetést szenved, senki rossz néven nem veheti. De a győzökhöz illik a méltóság és mérséklet a diadalmasok bölcsesége. Ha békét kötnek a pártok a parlamentben, ez legyen őszinte és tegye lehetővé a legjobb hazafiai és a legtehetségesebbek kormányzását. Mert ebben rejlik igazán a jövő garanciája.

A Magyarország:

Hosszu, kinos szenvedés után végre egy

örömnapot engedett a Gondviselés ennek a nemzetnek: Bánffy Dezső megbukott.

Az Alkotmány:

Az ország igaz örömmel veszi tudomásul, hogy megszabadult gyűlölt személyétől, ki négy évig zsarnokoskodott felette, nem kímélve senkit és semmit, a szolgaság jármába hajtv mindent és mindenkit, kikezdve ezredéves intézményeinket, gőgös, elbizakodó esztelenséggel, de határt nem ismerő vakmerőséggel. Bukásával mintha rabillincseiből szabadulna fel a nemzet, melyet karjaira vett, hol ravasz fufanggal, hol brutális erőszakoskodásai, hol behízsgelő szép szavakkal, hol a pénz megejtő hatalmával.

Am az a szentségtörő bachanália, melynek a hatalmi tozódásokban orczapirulva szemtanui valánk, véget ért. A cserépbálvány összetört, összeomlott. Azon ökölsapások suttattak agyon, melyek alkotmányunknak voltak szánva. S a liberális bálvány összeomlását egy ország örömriválása kíséri.

A válság.

Budapest febr. 19.

A király döntését várja mindenki, hogy már egyszer legyen vége a kinos helyzetnek, a melybe Bánffy sodorta.

Bánffy és Fehérváry a szombati országgyűlésen Bécsbe utaztak és tegnap fogadtattak a király által.

Ezekről a kihallgatásokról a következőket írják:

Ő felsége d. e. 10 órakor Bánffyt fogadta, a kinek kihallgatása 11-ig tartott. E kihallgatás alkalmával Bánffy ő felsége elé terjesztette az egész kabinet lemondását és Fejérváryt ajánlotta utódjául. 11 órakor Fejérváryt fogadta a király. Ezen kihallgatás fél óráig tartott. Fejérváry után még Széchenyi Manó grófot fogadta a király, mire a kihallgatások 12-kor véget értek. A kihallgatások után mind a három miniszter együttesen hosszasan konferált.

A délután folyamán Kállay közös pénzügyminiszter kereste fel Bánffyt a magyar miniszteri palotában, mint-hogy azonban Bánffyt nem találta még ott, csak a névjegyét hagyta a palotában.

Döntés ma sem történt és senki sem kapott megbízatást az új kabinet megalakítására. Ez a mai nap egyetlen pozitív ténye.

Egy másik tudósítás szerint:

Bánffy báró és Fejérváry ma reggel érkeztek Bécsbe.

A király Bánffy bárót d. e. 10 órakor fogadta kihallgatáson, fél 11-kor pedig Fejérváry bárót, a kinek kihallgatása délig tartott.

Itt pozitíve azt állítják, hogy Bánffy lemondását a király elfogadta és mindjárt Fejérváryt bizta meg a kabinet újra alakításával. Mindenkor jól értesültek bizonyult forrásból, ellentétben a felhivatalos hírekkel, arról értesülők, hogy Fejérváry kihallgatása alkalmával legfelsőbb helyen hangsúlyozta, hogy a fuzió eszméjének megvalósítását szívesen fogadná és így valószínű, hogy ez iránt Fejérváry érintkezésbe fog lépni Budapestben a nemzeti párt vezetőivel, vagy ő maga közvetlenül, vagy pedig közvetve.

Az új kormány elnök.

Már most az a kérdés, hogy ki lesz az új kormány feje és mi lesz a szabadelvű párttal? Bánffy jelöltje Lukács László volt, mert benne látott legtöbb biztosítékot arra, hogy a szabadelvűpárt eddigi összeállításában együtt marad. Amikor azonban a Budapesti Hírlap ezt a tervet nyilvánosságra hozta, meggyőződhetek illetékes helyen arról, hogy az ő miniszterelnöksége lehetetlen, mert az ellenzék Bánffyyal egy sorba helyezi s neki épp oly kevéssé szavazna meg bármit, mint Bánffynak. Minthogy Bánffyké czélul tüzték ki a szabadelvű pártnak intakt összetartását, legalkalmasabb miniszterelnöknek Fejérváryt találták, a kinek azonban versenytársa Szell Kálmán.

A két jelölt kilátásáról illetékes helyről a következőket jelentik: Bánffy utódjául kétségkívül Fejérváryt ajánlja, a ki kedves em-

bere a királynak s azt hiszik, hogy az ellenzék az ő szeretetreméltó egyéniségének nem fog nehézségeket csinálni s meg fogja neki adni azt, a mit Bánffytól megtagadott. Fejérváry miniszterelnöksége a szabadelvű párt fennmaradását jelentené s azért Bánffyké legszívesebben őt látnák a kormány élén.

Ugy is látszott, mintha ő lenne az új miniszterelnök, ugy, hogy megmaradna az egész miniszterium Bánffy nélkül és az elnöké választandó Perczel helyett Radó Kálmánnal, mint belügyminiszterrel. Fehérváry miniszterelnöksége ellen azonban nem ugyan akadályok, de komony nehézségek merültek föl illetékes helyen. Azt mondják ugyanis, hogy Fehérváry, mint hovédelmi miniszter kitűnő szolgálatokat tett eddig is és jövőben is szükség lesz ilyen kiváló szakminiszterre. Mint miniszterelnök a politika sikos talaján könnyen elbukhatik és ha egyszer mint miniszterelnök megbukik, akkor mint honvédelmi miniszter is lehetetlen lesz. Ez az argumentum esetleg döntő lesz az új miniszterelnök megválasztásánál. Fejérváry mellett egyedüli lehetséges jelölt Szell Kálmán, a ki nemcsak a legnagyobb mértékben bírja a korona bizalmát, nem csak a szabadelvű pártnak általánosan tisztelt alakja, hanem az ellenzék is bizalommal tekint rá.

A francia elnökválasztás.

Páris, febr. 18.

A francia királyok ősi mulatóhelyén, Versaillesben lezajlott a nemzetgyűlés: két nappal Faure halála után a köztársaságnak megint van elnöke: Loubet. Nem nagynevi, s eddigi szerepléséből ítélve nem is nagy-szabásu egyéniség, de hűséges republikánus, ki válságos időkben már vezérszerepet vitt hazájában.

Ámbár a rövid egynapi terminus alatt is roppant izgatást fejtettek ki a nacionalisták, royalisták s a többi felforgató pártok, ámbár előre megbecstelenítő vádakkal illetek minden republikánus jelöltet s különösen, kinek legtöbb kilátása volt a győzelemre, Loubet-t, a választás mégis a köztársaság javára javára dönt el: a vetélytársak visszalérték Loubet mellől s egyesült erővel győzelemre vitték a republikánusok ügyét.

Az ádáz választási harc maga nem szokatlan dolog; de annál megdöbbentőbb, ami a választás után következett: a fékevesztett tüntetés, melylyel az új elnököt fogadták; a gyalázó szavak áradata, melytől még késő este is hangosak voltak Páris utcái. A felforgatók folytatják a harcot hazájuk törvényesen megválasztott feje ellen is, gyalázzák és becsmérik azt, aki ma délután három órátl fogva a francia nemzet szuverenitásának képviselője.

Egy tanár ünneplése.

Dr. Lukács Adolf a kolozsvári Ferencz József tudomány egyetem érdemes tanára szombaton fejezte be az új bünvádi eljárásról az egyetemen kívül álló jogász közönség részére tartott, kiválóan érdekes, a tudomány magas színvonalán állott előadásait.

A kitűnő tanár előadásait állandóan nagy és intelligens jogász közönség hallgatta, a melynek érdeklődését az előadásnak világos, vonzó formája, gazdag tartalma s a gyakorlati életre kiható haszna mind végig lekötve tartotta.

Hallgatói sorában láttuk a kir. ítélőtábla elnökét, tanács elnökeit, a kir. főügyészt, a kir. törvényszék elnökét, a kir. ítélőtábla, kir. törvényszék, kir. járásbírószág bíráit, a kir. főügyészség, kir. ügyészség, a kir. közjegyzői kar, az ügyvédi kar, a cs. és kir. hadbírószág tagjait, egyetemi tanárokat s az egyetemi hallgatók sorából is többeket. Az előadás befejeztetkor a lelkes hallgatók kitüntető óvatióban részesítették a tanár urat.

A hallgatók felkérésére és nevében Fekete Gábor kir. ítélőtáblai elnök ur, az alább egész terjedelmében közölt szép beszéd kíséretében köszönetet mondott a tanár urnak a tudomány iránti lelkesedéstől áthatott előadásaiért s aztán a gyakorlati jogászok részére tartott ezen első nyilvános előadások emlékére, a hallgatóság elismerésének, tiszteletének és haláljának jeléül átnyújtotta az előadott törvénynek egy disz példányát s az ahhoz fűzött emlékalbumot, melyet a tanár ur a hallgatók lelkes éljenzése között, mint legsebbe emlékének kedves jelét, hálásan fogadott el.

Fekete Gábor kir. tábla elnökének beszéde így hangzik:

Nagyságos Egyetemi Tanár Ur!

Mélyen tisztelt barátom!

Élénken átérzem azt, hogy a jogász közönségre nézve a kezdeményezést nyert nyilvános előadások mily fontos jelentőséggel

bírnak s hogy Nagyságod előadásai mily sok haszonnal jártak, ezért kiváló örömömre szolgál, hogy nekem jutott a szerencse köszönetűnk kifejezést adhatni.

Őszinte elismeréssel és meleg köszönettel adózunk mindenekelőtt a kolozsvári Ferencz József tudomány-egyetem jog és államtudományi karának, hogy az egyetemen kívül álló jogász közönség részére az új bünvádi eljárásról külön nyilvános előadások tartását határozta el.

Ez által bizonyítékát nyújtotta annak, hogy a tudomány-egyetem hivatását nem látja kimerítve azzal, hogy az ifju hallgatóknak az előirt tárgyakat előadja s egyes tudós tanárok a szakmájukhoz tartozó tudományt irodalmilag is művelék és előbbre vigyék, hanem meghallgatja a gyakorlati élet követelményeit s azokkal számolni is kíván.

Mert nem lehet tagadni, hogy a tudomány-egyetem első sorban a gyakorlati életnek nevel. A hallgatók nagy zöme a tudományt kenyérkereset czéljából tanulja. Tisztán a tudomány szolgálatába csak kevés szerencsés hivatott léphet: annak művelésére csak kevesen szentelhetik életüket.

Már pedig, ha ez így van, akkor a tudomány-egyetem az étellel érintkezésbe kell, hogy lépjen, akkor csak rendeltetéseknek felel meg, csak hivatását tetőzi be, hogy ha a gyakorlati élet szolgálatába lép.

Az élet követelményeinek helyes érzékel való felismerését igazolja ugyanis ama gyakorlati haszonnal járó intézkedése, hogy megfelelő módon a nagy jogász közönség részére külön nyilvános előadások tartását kezdeményezte.

Ez annak a helyes felismeréséből eredt, hogy a tudomány-egyetem hivatásához tartozik az is, miszerint az alapvető újabb törvényeknek a gyakorlati életbe való bevitelére segédkezet nyújtson, hogy a gyakorlat embereinek alkalmat szolgáltatson arra, hogy az új törvény szellemébe a tudomány világánál behatolhassanak, hogy a napi fárasztó szellemi munka mellett mélyebb tudományos kutatásokra idővel alig rendelkezhető gyakorlati jogászok: magas színvonalon álló tanulmányok előadások után az új törvény alapelveit, rendelkezéseit rendszeresen megismerhessék, főbb intézkedései felől alapos tájékozást szerezhessenek; hogy ezen az uton is a tudomány iránti érdeklődésük, tudomány szeretetük ébren tartassék, fokoztassék s behatott tanulmányokra serkentessenek.

Ezek a törvény helyes alkalmazását nagyban fogják előmozdítani s végeredményekben a judicatura színvonalának emelésére fognak befolyjni.

Örömmel említem fel, hogy a kolozsvári jogász közönség a tudományos egyetem által a magyar bünvádi eljárásból hirdett nyilvános előadásoknak a jogszolgáltatásra nézve szükös voltát teljesen átérzte és azok iránt állandóan meleg érdeklődést tanusított. Hiszem is, hogy kiválóan hasznos eredménnyel fognak jární. Épen ezért óhajtom és remélem, hogy az egyetem jog- és államtudományi kara, korábbi bölcs elhatározásához hiven, egyes fontosabb új törvény életbeléptetése alkalmából az egyetemen kívül álló jogász közönség részére jövőben is alkalmat fog szolgáltatni, hogy azt nyílt egyet. előadások után is megismertesse.

Az új bünvádi eljárásból tartott előadásokat annál nagyobb érdeklődéssel fogadtuk, mert eme törvény életbeléptetését minden magyar jogász óhajta várja.

Az erdélyi részeken még mindig érvényben levő 1853. évi osztr. büntető perrendtartás rég tul élte magát. Szülőföldjén Ausztriában is már 25 éve hatályon kívül helyezték. Ha a gyakorlat, különösen az új magyar büntető t. kevé életbe léptetése óta igyekezett is egyes kirívóbb rendelkezésein lehetőleg enyhíteni, mint az „ab instantia” felmentés elavult igazságtalan rendelkezésén, a vizsgáltat fogság szigorú szabványain, az classicus bizonyítási szabályokon, azoknak a szabad bizonyítás elvével való lehető összhangba hozatala által, de a hosszadalmas elő és részletes vizsgálaton alig, a szernek a felső bíróságoknál tisztán írásbeli rendszerén pedig épen nem segíthetett.

Ezért kiváló örömmel hallgattak ngodnak becses előadásait, a melyek rendjén a törvény alapelveit s főbb rendelkezéseit könynyed értetendő formában tüzetesen megismertette, egyes intézkedésekre kritikai szemmel

is felhívta figyelmünket, sőt nem is szorítkozott csak a törvény előadására, hanem kiterjeszkedett a bünvádi eljárás történeti fejlődésére s a törvény egyes rendelkezéseinél ugy az angol, mint az újabb fontosabb continentalis bünvádi eljárások vonatkozó intézkedéseinek összehasonlító megismertetésére is.

Hogy Nagyságodnak az előadott törvény gyakorlati fontossága és a tudomány iránti lelkesedéstől áthatott előadásait mily vonzóknak, tanulságosaknak és értékeseknek tapasztaltuk — fényesen bizonyítja az azok iránt mutatkozott kitartó érdeklődés, előadásainak állandó látogatottsága.

Midőn tehát Nagyságodnak mindnyájunk hálás köszönetét fejezem ki, engedje meg, hogy a gyakorlati jogászok részére tartott emez első nyilvános előadások emlékére, tiszteletünk és hálánk jeléül az előadott törvény egy diszpéldányát s az ahöz fűzött emlékalbumot mindnyájunk nevében felajánlhasam s kérjem, hogy azt elfogadni szíveskedjék.

Az Isten Nagyságodat sokáig éltesse!

Egy őszinte szó.

Kolozsvár, febr. 18.

Midőn II-ik Katalin orosz cárnő körutat tett birodalmában, hogy — bölcs uralkodók szokása szerint — saját szemével győződjék meg az ország anyagi és szellemi állapotáról, Potemkin, a mindenható miniszter minden lehető elkövetett arra nézve, hogy a hatalmas, körültekintő cárnő alattvalói nyomorát, tudatlanságát és a hivatalnokok által kizsartolt helyzetét észre ne vegye.

A miért is ugy irányította a cárnő utazását, hogy csakis a leggazdagabb vidékeket, városokat, falvakat láthassa és azoknak jólétnek örvendő lakóit.

Ez a történelmi hagyomány jutott most eszembe, miután nap-nap után — munkától szabad óráimban — bebarangolom a hajdan kincses Kolozsvár utcáit, tereit, a hol most palotákat látok emelkedni olyan helyeken, hol ezelőtt 20—30 évvel szántóföldek voltak, szalma- és nádásviskók szerénykedtek, de azért nagyobb volt az általános jólét, mert nem volt csaknem minden második házon egy-egy czédula kifüggesztve, mely szomorú tanúságot teszen a háztulajdonos anyagi helyzetéről, mert e czédulára távolról is olvasható nagy betűkkel az van felírva: „Ez a ház eladó.”

Mert mióta 16 bank boldogítja Kolozsvár lakóit, azóta emelkednek ugyan két, három emeletes paloták, de legtöbb palota tulajdonosának annyi a betáblázott terhe, hogy csudaszámba megyen, ha össze nem roskad alatta.

Ha Kolozsvár őslakói, a takarékos, munkás, mértékletes életi szászok egy szép napon feltámadnának sirjaikból, feltámadnának és bejárnák a díszes, fényesen kivilágított főtért, ellátogatnának a spekulatióra beépített Kővári-telepre, bámulva ezt az óriási haladást, örömlükben így kiáltának fel: Ez az a bámulatos eredmény, melynek biztos és szilárd alapját mi vetettük meg. De ha szemügyre vennék egyszerűságot azt is, hogy ez a haladás és jólét mind csak látszat, tetetés, erőlködés és festett koporsó s végül megsemmisülnek a telekkönyvi állapotokat és a jelzálogjoggal betáblázott adósságok mennyiségét, szármay csalódások okozta fájdalommal visszasietnének sirjaikba és megtagadnák unokáikat, dédunokáikat, a most élő nemzedéket, mert eltérték attól az igazi jólétre vezető uttól, melyen ők oly boldogok valának a maguk egyszerű életmódjukban és fájna felüknek látni azt, hogy az ő utódjaik — tisztelet a kivételnek — eltékoztaltak azt a sok és biztos vagyon, melyet ők azért hagytak reájuk, hogy ezek azt szorgalom, kitartás és mértékletes életmóddal gyarapítsák, ne pedig téltelenség, hiuság, rossz számítás, mindenek felett pedig nagyvási hóbortból elpazarolják.

De mit várunk ott a nagy közönségtől, a hol az intéző körök járnak elől, czél-szerűtlen, rossz, pazarló gazdálkodásaikkal, mert a mit ma nagy áldozatok árán felépítették és megalkodtak, azt holnap lerombolják és egy alkotásak sem bizonyult be czél-szerűnek, sem a közelmulthban, sem pedig a jelenben.

De lássuk rendre!

Évekkel ezelőtt, a jól beválasztott kom-

munitás és böles tanácsa, a főtéren és a belváros utcáin, nagy áldozatok árán, felszedte az akkori járda követeket, ígervén, hogy helyébe, ingyen a háztulajdonosok minden megterhelése nélkül, gránit burkolatot készít; a félrevezetett adófizetők évekig türtök ezt a lábrontó, cipipész gazdagitó építményt, míg nem egy szép napon, arra a kellemetes meglepetésre ébred fel, hogy felméri a gránit burkolatot és kiróják a háztulajdonosokra a méreg drága burkolat készítésí árát, még pedig a 49 százalék pótdadón felül és ezt a kedves meglepetést eszközik akkor, midőn már elvan fogadva az új terv, t. i. az, hogy rövid pár év lefolyta alatt, a belváros összes utcáit aszfaltírozák és akkor ez utóbbinak elkészítésével is megterhelik a boldogságban uszó házi urakat, lesz tehát egy pár év múlva kényelmes aszfalt járdánk, fényes gáz vagy villanyvilágításunk, azután járhatunk rajta meztelen lábbal, rongyosan, eladósodva, jární fognak nyakunkra, a tönkre ment kisiparosokból bevalasztott adóvégrehajtok, kiveszik szánkból az utolsó falat kenyeret, elviszik fejünk alól a párnát, örök hosszán át áll házunk előtt a rozsga gebéjű Szent László szekere, azután reá mennek ingatlanainkra, végre mikor nem lesz egy betevő falatunk sem, ihatunk bacillusos, piszkos vízvezetékí vizet és mindezt az általunk bevalasztott kommunitás és annak élén működő, böles tanács ingyen kegyelméből.

Ilyen és ezekhez hasonló jótéteményekben részesít bennünket az a kommunitás, a kiket az adózó polgárok kegye és bizalma a kültanácsba bevalasztott, a böles tanács tagok a fehér asztal mellett megcsinálták a szebbnél-szebb szépítési terveket, ezeket világáig kürtölték pártlapjaikban, a kommunitás híven megszavaz minden badarságot, az adózó polgár fizet, mint a köles, haladunk, művelődünk, csak hogy ezen nagyzási hóbort szülte magas tervek százezrekbe, talán millióba is kerülhetnek és mi vakon követjük Budapest főváros példáját, szedjük a kölcsönket hatra-vakra, azután nem tudjuk fizetni tisztviselőinket, mert az adózó polgárok véres-verejtéken szerzett filléréivel — a helyett, hogy számítással, tapintattal gazdálkodnánk és főként számításba vennők azt a szomorú tapasztalati igazságot, hogy nagy ipar vállalataink, gyáraink nincsenek, mezőgazdaságunk nem fedezi napi élelmi szükségleteinket és nem termelő csak fogyasztó város vagyunk és kivitelünk semmi, akarunk világvárost játszani, hogy az itt megforduló külföldi bámulja az őrös külszint, szemkápráztató látszatot és hirdesse „urbi et orbi” anyagi és szellemi előhaladásunkat!

És ez így fog tartani mindaddig, míg városunkban a politikai pártfegyelem döntő befolyása lesz és minden adózó polgárt ezen szempontból vesznek, vagy hagynak számításban kívül. Van a városnak elég tekintélyes, becsületes, megbízható önzetlen polgára, ezeket és ilyeneket kell alkalmazni minden olyan állásba, a hol a város adózó polgárainak közjölele felett döntenek.

Ezek és több más okokra vezethető vissza az az elsomorító jelenség, hogy a városi polgárság nagy többsége, nemcsak hogy nem lelkesedik, de még tudomást sem akar venni olyan fontos társadalmi actusról sem, minő az országgyűlési képviselő választás. Mert látva és tapasztalva a fenn írtak

komoly valóságát, így okoskodik: „Quid refert mea, cui serviam, dum clittelas portem meas!”

Dr. Asztalos János.

A kolozsvári takarékpénztár és hitelbank r. t. közgyűlése.

Kolozsvár, febr. 20.

A kolozsvári takarékpénztár és hitelbank részvénytársaság tegnap délelőtt tartotta meg évi rendes közgyűlést a részvényesek élénk érdeklődése mellett.

A közgyűlést báró Jósika Sámuel, volt miniszter, az igazgatóság elnöke nyitotta meg tartalmas beszéddel. Konstatálja, hogy a gyűlésre megjelent 55 részvényes, a kik 2472 részvényt és 878 szavazatot képviselnek, a gyűlés tehát határozatképes.

Elnök a jegyzőkönyv vezetésére dr. Visky László jogtanácsost kéri fel, majd pedig Winkler János vezérigazgatót az igazgatóság üzleti jelentésének előterjesztésére.

A vezérigazgató egész terjedelmében felolvasta az igazgatóság üzleti jelentését, melyből kiemeljük a következőket:

Az intézet *alapjai*: befizetett részvénytőke 600,000 frt. tartaléktőke 126,551 frt 64 kr. nyugdíjalap 122,449 frt 56 kr. Összesen 849,001 frt 20 kr. Az évi *összeforgalom* 52,973,439 frt 69 krt tett ki. A *betét* állomány 4,736,020 frt 48 kr. A *A jelzálog-kölcsön* állomány tett az év végén 2,401,434 frt 21 krt.

A váltótőreza értéke volt 1898. jan 1-én 2,114,423 frt 90 kr. az év folyamán leszámítoltatott 10,887,551 frt 87 kr. együtt 12,202,005 frt 77 kr. A visszafizetések után maradt a tárczában 1,871,487 frt 40 kr.

Az *áruaktárokban* kezelt árukra adott előlegek állaga tett 205,228 frt 6 kr.

Értékpapírokra adott előlegek *összege* 46,838 frt 50 kr.

Zálogokra adott előlegek *összege* 106,256 frt.

A *tiszta nyeresemény* a megelőző évi maradvánnyal együtt kitosz 89,128 frt 42 krt, melyből az alapszabályszerű jutalékok levonása után fennmaradó összegből osztalék gyanánt minden 100 frtos részvényre 8 frt esik. A nyereségből 10,000 frt fordítatik a külön kezelési tartalék alap javára; 800 frt jótékony cselekvésre; 2000 frt a nyugdíjalap gyarapítására és 3000 frt a tisztviselők jutalmazására; a fennmaradó 4899 frt 07 kr. átvitetik a következő év nyereség-vesztesség számlájára.

Az alapszabályok szerint *Hevesi Ödön* és *Szerb György* lépnek ki és az elhunyt *Szász Domokos* helye is betöltendő.

A jelentés meleg hangon emlékezik meg dr. *Groisz* Gusztáv alapító és igazgatósági tag; *Szász* Domokos igazgatósági és *Gyarmathy* Miklós felügyelő bizottsági tagok elhunytáról.

Az igazgatóság jelentésének előterjesztése után *Albach Géza*, a felügyelő bizottság elnöke olvasta fel a bizottság jelentését a zárszámadások megvizsgálásáról.

Ezzel kapcsolatban egyik részvényes felszólalása következtében elhatározta a közgyűlés, hogy a felügyelő bizottság ügyrendjét kinyomatja, s azt a részvényesekkel közli.

Az igazgatóság jelentése, s az abban foglalt határozati javaslatokhoz a részvényesek részéről hozzá szólás nem történvén, elnök, mint a közgyűlés egyhangú határozatait kimondja, hogy:

a közgyűlés *tudomásul veszi az előterjesztett üzleti jelentést;*

tudomásul veszi és helybenhagyja az előterjesztett záró számadást, mérleget, nyereség- és veszteség, számlát, elfogadja az igazgatóságának a tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslatait, s hogy a felmentvényt úgy

az igazgatóság, mint a felügyelő bizottságnak az 1898-ik évre megadja.

Elhatározza végül azt, hogy a részvények 4-ik számú szelvényét darabonként 8 frtjával a közgyűlést követő naptól kezdve beváltassanak.

Ezután elnök a választások megejtésére *Hajós József* elnökésével kiküldi a szavazatszedő bizottságot. A szavazás eredményében konstatálja az elnök, hogy beadott összesen 878 szavazat.

Megválasztattak az összes szavazatokkal az *igazgatóság tagjaival: Hevesi Ödön*, a pesti hazai első takarékpénztár vezérigazgatója, *Szerb György* orsz. képviselő és *Szűcs* Géza igazgató-helyettes. Ez utóbbi új tagja az igazgatóságnak kit megválasztása után egy a részvényesek, mint a tisztikar tagjai meleg gratulációkkal halmozta el.

A *felügyelő bizottság* tagjaival megválasztattak: *Albach Géza* 770. *Borcsay* Domokos 843. *Kasenczyk* Árpád 878. gróf *Lázár* István 878. dr. *Végh* Arthur 865 és *Gyárfás* Benedek 789 szavazattal.

A szavazás eredményének bejelentése után elnök a közgyűlést berekeszti.

A részvényesek zajosan megjeleneztek a társaság nagy tiszteletben és tekintélyben álló elnökét.

A gyűlésnek 1 óra felé volt vége.

Mulatságok.

Piknik.

Február 18-án szombaton kedélyes mulatságot rendezett néhány egyetemi polgár a „Központi Szálloda” tánctermében. Az elegáns közönség Csikay lelkesítő zenéje mellett pezsgő jó kedvvel mulatott a késő hajnali órákig.

Jelen voltak: Asszonyok: Ajtai Péterné (M. Domb) dr. Asztalos Jánosné, Bántó Nelli, Babos Sándorné, Gabányi Endréné, Göllner Béláné, Hangai Oktávné, Herepei Gergelyné, Ferenczi Mária, Heinrich Jozsa, Geréb Mártonné, özv. Hintz Károlyné, Polez Rudolfné, Retlegi Béláné, özv. Veress Sándorné, Zonda Lászlóné (P. szt. Mihály.)

Leányok: Anka Valéria, Asztalos Ella és Ida, Babos Teresi és Ilus, Bot Elza (Dereeske) Csiky Idnska, Deák Mariska, Fazakas Etelka és Ida, Geréb Ilonka, Galter Lizi, Gabányi Margit, Gyöngyösi Bertuska, Hangai Margit, Hints nővérek, Kozma Rózsika, Koleszár nővérek, Kántor Irma, Krupecz Mánia, Polez Irén, Pap Aranka, Retlegi Margitka, Szabó Emma, Szigeti Margit, Veress Irma és Eia, Zonda Irma és Ilona.

*

A *kolozsvári tekező társaság* saját helyiségei fölépítésének költségére 1889. márczius hó 4-ikénn a New-York szálló földszinti termeiben zárkórú estélyt rendez.

*

A *székelyudvarhelyi* korecsolyázó-egyesület javára 1899. évi márczius hó 4-én Székely-Udvarhelyen a vármegyeház dísz- és melléktermeiben táncz-koszorút rendez.

*

Bál Szamosfalván. A kolozsvári uri közönség, ha kedvére akar mulatni, kimegy Szamosfalvára. Veress Károly főszolgabíró és Tokay Ferencz községi jegyző rendezése alatt sikerült pikniket rendezett Nagy Ferdinánd vendéglőjének tágas és e napra szépen feldíszított nagy termében. A Kolozsvármegye tisztikarának család tagjain kívül Kolozsvár és a vidék birtokos és intelligens osztályának színe, java képviselve volt. Vidám volt a hangulat, a négyeseket legalább is száz pár tánczolta. Az öreg urak a Nagy Ferdinánd belső termeibe vonultak, a hol

nem az az ember, a ki volt régen és félek, hogy soha sem lesz az ismét. Ő mindig szórakozott volt.

Az emberek nem veszik észre a különbséget, de én észreveszem. És Dalton ur szintén azt teszi. En gyűlölöm Dalton urat.

— En is gyűlölöm! — vágott közbe Dick hevével.

Rut mosolygott a heveségén.

— Tudom, hogy nem kellene őt gyűlölöm — mondá a leány — de gyűlölöm. Ő próbálja az atyám helyét elfoglalni, a község megszerette őtet, ő az asszonyok kedvence. Ha atyám kénytelen lesz a munkáját végezni — egy kissé megzúzkódott — akkor Dalton ur lesz a Sz. Kutherti Vikárius. Neki érdekében áll mindenkinek megmutatni, hogy az én kedves öreg atyám nem képes a kötelességeit teljesíteni. És Dalton ur soha sem feledkezik meg a saját érdekéről.

Dick intett a fejével, jelezve, hogy figyel.

— Közben — folytatá Rut, gyorsan beszélve — nekem keményen kell dolgozni, én nem vagyok nagyon ügyes, de tölem telhető mindent elkövetnek, hogy Dalton urnak tud járjak az eszén.

— Reménylen, hogy sikerül azt tenni — mondá Marrable.

— Nem kellene önt keserűséggel megtartani, — jegyzé meg Rut mentegetőző hangon, — csak azért, mert az ön atyja barátja volt az ön atyámnak. Oh, elfelejtettem — ön az a másik!

— En sem vagyok egy szívnélküli szörnyeteg — válaszolá Dick.

— Nem — ön nem látszik annak.

— De Haviland kisasszony, az ilyenféle dolog — és mozdulatával az egész községet

kitinő fehér és piros borokkal s pompás étellekkel látta el a figyelmes házi gazda vendégeit. A mulatság annyira sikerült, hogy az, minden valószínűség szerint, most, midőn e sorokat írjuk, még mindig tart. A rendezőség e ritka sikeren felbuzdulva, elhatározta, hogy ezentul gyakori időközökben rendez a kolozsvári és környékbeli urak barátságos találkozására szolgáló ily kellemes mulatságokat.

SZÍNHÁZ.

Vándormadár.

(A szerző a darabjáról.)

Kolozsvár, febr. 20.

Tisztelt szerkesztő ur!

Szívesen engedek a barátságos felhívásnak, hogy a ma este színrekerülő *Vándormadár*-ról egyet-mást eláruljak.

Divat ez is most. A modern idő legújabb divatja. És pikáns, mert a közönség csakugyan kíváncsi lehet, vajjon: mikép is gondolkodik a szerző néhány órával a bemutatott előadás előtt a — saját darabjáról; no meg azért is, mert a szerző számára az a bizonyos lámpaláz már akkor kezdődik, a mikor, mint ime én most, számot próbál adni érzéseiről.

Ezek az érzések, igen természetesen, nagyon vegyesek.

Uj városban, uj közönség előtt, uj színészek adják az uj művet, melyet voltaképp én is csak ma este fogok alaposan megismerhetni. Mienyre más a premiére előérzete Budapestén, a hol minden felvonásnak, minden jelenetnek, minden szónak kiszámíthatja az ember a hatását, mert ismeri a közönség ízlését és a szereplőknek szuggéráló képességét.

Egymásután tolnak lellem elé a kérdések:

Nem-e hátrány az, hogy a *Vándormadár* megint csak pályanyertes munka? Hisz manapság minden koszoruzott darab legalább is — gyanus!

No de hát vigasztalom magam azzal, hogy a *Vándormadár*-t legalább nem a tudományos Akadémia száz aranyai diszkreditálták. Ezzel a kérdéssel tehát alaposan végeztem.

Hát az nem baj-e, hogy az uj darabom ezime megint valami — állat-czim? Hisz a *Teknősbék*, aztán a *Krokodilus*, no meg a *Galamb* legutóbb ugyancsak csiklandós hatásnak voltak.

Nem siethetek eléggé a válaszzsal, hogy a *Vándormadár* semmiféle atyafiságban nem áll a nevezett hullókkal és szárnyassal! Nem, nem és nem! Az én darabom előadása akár „fehér-est” számba mehet.

Olyan ártatlan a *Vándormadár*, akár csak az *Egér*. És örülök, hogy eszembe jutott ez az állat-czim, mert Pailleron egy-maga képes rehabilitálni a szerzőket — visszahatólag.

Ebből már sejtethik, hogy a *Vándormadár* olyan kedves, olyan rokonszenves és olyan jó lány, a kinek a sorsa részvétet kelt. Szegény árva kisasszony, a ki egyik rokonától és ismerőtől a másikhoz vándorol, mindenütt jót tesz, de mindenünne elzavarják,

szándékozott beleérteni — nincsen-e terhére az öreg urnak? Nem volna-e jobb reá nézve, ha visszavonulna?

— Két hatalmas ok van, a miért nem tehetné azt. Az első az, hogy a községet elhagyni megszokatlan a szívét és a másodikat, hogy szerény fizetéséből nem takarított meg annyit, a mi évenként ötven fontnál többet tenne, a mi a megélhetésre nem elég.

— Valóban nem!

— Következésképpen azon kell igyekezni, hogy mindig résen álljak, emlékező tehetsége legyen az atyámnak és a segédlelkész dolgának egy részét végezzem, míg Dalton ur délutánonként a község asszonyaival teázik, vagy lawn-tennist játszik, vagy —

— Nincs annak valami útja és módja, hogy azt a fickót kiengesztelje, a saját oldalára nyerve; úgy értem, hogy ellenség helyett szövetségessé legyen?

— Van egy módja.

— És az?

— Kivihetetlen.

— Értem, — mondá Marrable. Önkényt értetődik, hogy az olyanféle intézkedés esztelenség volna, — tevő utána.

Rut látta, hogy a társa megértette, hogy tiszteletes Dalton Lajos ur szeretett volna ő vele házasságra lépni. Azonban ő nem pirult el; sokkal komolyabban vette a dolgot, minthogy magára gondoljon.

— En azt gondolom, hogy ön nagyon gyors felfogású — mondá egyszerűen.

— Marrable örült a Rut helyeslésén és azon is örült, hogy a barátját ezen a bizonyos délutánon elkísérte.

Kellemes volt e leány beszédét hallgatni és reá nézni. Szeretett volna a lelke mélyébe hatni és érzelmeit megérteni. Ele-

a mig aztán igazi otthonra, azaz fészekre talált.

De ezzel már-már elárultam a darab végét is. Ideje, hogy pontot tegyek.

Prém József.

*

Prém József, a *Vándormadár* szerzője szombaton este Kolozsvárra érkezett és ma este végignézni pályanyertes darabjának premierjét. Prém József dr. Kolozsvárt léte alatt Bölöny József intendáns vendége.

*

Antonius és Cleopatra. Másodszor került színre rövid idő alatt *Shakespere* ezen tragediája. Szombaton is mégtelt a színház és a közönség sokat tapsolta *Fáy* Szeréna pompás alakítását és partnerével *E. Kovács* Gyulával minden jelenet után zajosan hívta lámpák elé.

*

Toloncz. Tegnap jó előadásban került színre *Tóth* Ede népszínműve. Az előadásnak fénypontja természetesen *Szentgyörgyi* István volt, ki Mrawasákok utólrhetlen virtuozitással játsza. Ez szintén azon alakításai közé tartozik, melyeket bátran állíthatunk a világhírű színész genie-k leghatalmasabb alakításai mellé. Liszkát *Székelly* Irén játsza, kinek ez a szentimentális szerep jobban sikerült, mint más népszínműszerepei. A harmadik felvonásban nélkülözötte ugyan a kellő drámai erő, de azért alakítása általában sikerült. Gyönyörűen előadott népdalaiért azonban teljes dicséret illeti. Ördög Sára szerepében egy pár hatásos jelenete volt *Laczkó* Arankának. *Kassai* Miklóst játsza, mely kétségkívül jó népszínmű szerepei közé tartozik *Nyárai* Lőrinczet játsza. Az ilyen típusú zsidókat nála jobban senki sem játsza. Kár, hogy Nyárai nem tűri a darab nyűgeit, nem tud annak keretébe beleilleszkedni és megelégedezik arról, hogy ő csak jelentéktelen mellékalakja egy darabnak s így nem szabad túllépnie az ezzel járó határokat. Ő úgy tesz, mintha darabon kívül, önállóan énekelne kuplékat egy előkellő orfeum színpadán-

*

Géczy né nem sugó. A fővárosi lapok mint Porzolt „elmés” reformját kikürtölték a lapokban, hogy Géczyt a Népszínház igazgatója sugónak szerződtette. A mint értesülünk, az egész híről szó sem igaz és a lapok híre *tévedésen alapul*. A dolog úgy történt, hogy a hét egyik napján a Népszínház *mindkét sugója beteg lett* és a rendezőség azon tanakodott, hogy ki sugathatná el a *Görög rabslóga* aznapi próbáját. Hogy az ügymenet fenn ne akadjon, Géczy István felesége vállalkozott, hogy *szíveségből elszúgja ezt az egy próbát*. Ennyiből áll az egész dolog. Egy újságíró valószínűleg meglátta, hogy Géczy né sug és nyomban világáig kürtölte, mint az „elmés” Porzolt reformját a sugás terén.

Választás után.

Bármennyire igyekeznek hivatalos részről a dolgot szépíteni, a pénteki vérengzést első sorban a rendőrség tapintatlan és okvetlenkedő fellépése okozta.

Mindazok, a kik szemtanui voltak e sajnálatos verekedésnek, egyértelműleg azt állítják, hogy ha a rendőrség kihívó magavi-seletével nem provokálja a tömeget, az eloszlott volna csendesen.

tének a kis drámája meghatotta; az az önzetlen kívánsága volt, hogy segítségére legyen.

— És most vissza kell mennünk az atyámhoz és Forrester urhoz, — mondá a leány. Hány óra? Már hat! Ez szerda este; és atyámnak fél óra múlva szolgálatot kell tenni a templomban.

Hátat fordítottak a ragyogó folyónak és vissza mentek. Haviland ur úgy beszélt Forresterrel, a hogy egy művelt gentlemannek beszélni kell; néha egy írónak a neye nem jutott eszébe. Forrester feltűnés nélkül kisegítelte. Arezán az a sajátágos szelíd kifejezés volt, melyet Dick olyankor látott azon, midőn a Debora asszonyias gyengeségre különösen feltűnő volt. Ugy látszott, hogy az ő szerepe és szakmája a pártfogás volt. Dalton ur, a ki szintén jelen volt, felpillantott, a mint Dick és Rut közeledtek. Dalton kivette a óráját és Haviland kisasszonynak jelt adott. Rut rögtön kiegyenesedett.

— Ha ön azt szándékozik tudtomra adni, hogy elment hat óra — mondá — igazat adok önnek; de atyámnak van még öt perce és neveltséges volna, hogy előbb induljon.

A leánya hangját hallva, az öreg ur felnézett.

— Atyám, ma veled megyek a templomba — mondá Rut, a „templom” szót hangsúlyozva.

— Köszönöm édesem — válaszolá Haviland ur szeliden és rögtön felállott.

Ekkor Dick és Rut diadalmasan tekintet váltottak. Forrester megértette őket; ő is örült, hogy az öreg urat emlékező tehetsége nem hagyta cserbe.

(Folytatása következik.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Február 20.

Egy modern Antonio.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” részére fordította: **AMIGA.**

IV.

(Folytatás.)

(14)

És mondom ennek a jó asszonynak, folytatá Haviland ur, hogy nagyon ügyetlen a másik két gyermekére. Ez egyik szemét Samun, a másikat a kis Sárkán kell tartani. Nem jó volna, hogy azokkal valami szerencsétlenség történjék. Az anyai szív megszakadna bánatában.

Az övegy asszony kancsal szemei az önszánalom könnyeivel teleek meg; de Forrester Rutra pillantott, a ki egy pillanattal az előtt úgy borzasztó komoly volt. Gödrös-kék képződtek a két orcáján és szemei szikráztak a vidámságtól.

— Most realizálhatja ön egy szokásos mondatnak az érzelmét, sugta Rut. Simesné egyike azon ritka egyéneknek, a ki az atyám figyelmeztetését e szó teljes értelmében képes teljesíteni; nézzon reá mostan!

Forrester engedelmeskedett; az övegy az egyik szemével a Vikáriusra bámult, a másikat Dalton urra meresztette. Forrester elfordította az arcát; ő komoly ember volt, de ez a szituáció több volt, mint a mit el tudott bírni. Örült, midőn Rut felállott és Simesné elvezette.

Forrester minden további haladék nélkül felhaználta az alkalmat, hogy magát az öreg urnak bemutassa és annak a megnye-

rését könnyűnek találta, mert emlékező tehetsége a mult eseményeire vonatkozólag sokkal éberebb volt, mint azokra, melyek a mindennapi életben előfordultak.

Mialatt ők ketten beszélgettek, Marrable, kissé távol ülve tőlük, a házigazdájuk álmodozó arcáról csinált vázlatot. Midőn Rut visszatért, azzal volt elfoglalva; a leány válla felett a munkájára nézett és édes elragadtatással kiáltá:

— Oh, mily szép!

— A kegyed édes atyjának nagyon érdekes feje van, mondá Dick. Szeretném ötöt épen így, a hogy most van lefesteni.

Az öreg ur hallgató attitűdben volt hátradőlve a székeben; vékony kezei egymásba voltak téve és élénk érdeklődés kifejezése volt a szemében. Látszott, hogy az a mit Forrester mondott, minden figyelmét igénybe vette.

— Ötet most ritkán lehet ilyennek látni, mondá Rut szomorúan.

Ő még mindig állott és Marrable is felállott. Közös ösztön által indíttatta csendesen mentek le a kerti uton, mely néhány vadrózsa bokor mellett vezetett el. A Rut ruháját a tövises ágak egy párszor megkapták és Dick szabadította ki azt helyette. Rut mosolygással köszöntö meg. Cieknek az volt az ideája, hogy meghatottsága miatt nem tudott beszélni. Midőn ismét a szabadban voltak, a Dick meglepetésére a folyóhoz érkeztek. Rut a zöld ajtóra támas

Ujabbán a következő eseteket hozták tudomásunkra:

Kiss Sándor igazgató nevével semmit sem sejtve a verekedésről, nyugodtan sétáltak a járdán. Alig érték a Nagy Gábor kávéházáig, a rendőrök inzultusai elől alig tudtak megmenekülni.

Lenk Gyula bankhivatalnok nevével szintén csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudott megmenekülni a rendőrök útlegei elől.

A Stein boltjából kijövet a lépcsőn megállott egy előkelő fiatal ur kisasszony. A mint ezt meglátta egy rendőr, odarohant, ráordított és pofon ütötte. Persze a tömeg, látva e brutálitást, neki esett a rendőrnök s jól helyben hagyta.

S ehhez hasonló eset nem egy, hanem száz is történt.

Tessék csak a főkapitányságnak felvilágosításért azokhoz fordulni, kik jelen voltak a főtéren a verekezés alatt, azok egyhangúan azt fogják mondani, hogy a rendőrök magaviseltele vérlázító volt s ha a katonaság tapintatos fellépésével nem elegendik a dologba, a rendőrök közül bizonyára egyszem került volna ki ép bőrrel a verekedésből.

Jellemzi a rendőrség brutalizmusát az alábbi eset is.

Egy fiatal hivatalnok választás után egy ismerőst kísérte haza. Visszajövet látja, hogy egy fiatal embert vérfagyasztó brutális módon bántalmaztak a részeg rendőrök. A hivatalnokban felháborodott a vér és a fiatal ember pártjára kelt anélkül, hogy tudta volna, kit véd, csak ember társát látta a bántottban és csak kötelességét vélte teljesíteni. Erre egyik rendőrtiszt kérdőre vonta az illetőt, a ki kormánypárti jelvényére mutatott és azt felelte „ez a jelvény beszélik” hogy ki vagyok. „Am a rendőrtiszt minden áron „Ellen-zéki bujtogatót” akart fogni ez ártatlan emberben és nem is akart hallani a szabadon bocsátásáról, azonban hivatali fellebbvalója igazolta és csak ekkor bocsátották el, bocsánat kérek közt. E férfi is megsérült a dulakodásban. Egy 14 czm. hosszú sebet kapott. a mely 2 czm. mély alsó lábszáron és a felső csompon 4 czm. mély szurony szurást.

A sebesültek.

A pénteki vérengzésnek áldozatai most tűnnek fel.

Mind nyilvánvalóbbá válik a jelekben több dolog.

1., A rendőrök, mikor az atakhoz kezdetek, számkaját levették, hogy ne lehessen őket felelőségre vonni.

2., A közönséget menekülés közben vagdalták, a mit bizonyít az, hogy a vágások hátulról ejtettek. Tehát nem áll az, hogy a közönség támadta a rendőrséget.

3., A vágások **élesített** karddal történtek és kard éllel, nem kard lappal.

A sebesülteknél átmetezték a téli kabátot, ruha nemüket s az éles penge bevágódott csontig, néhol még a csontba is behatolt.

A sebesülésekről az alábbi adatokat közöljük.

Boszán György 31 éves napszámos, lakik Csertő-utca 16 sz. a. jobb karját egy rendőr megvágta éles karddal 4 czm. h. 2 cmre tátong izomzatig terjedő sebe van. A járdán békésen meghúzódott. Hátulról vagdalták meg. Sebe miatt dolog képtelen. Nejevel 3 gyermekével éhezik.

Budai András 22 éves kereskedő segéd balkarját a rendőrök megvagták, 3 czmnyire tátong sebe van.

Márton Péter 31 éves kocsiát éles karddal megvagták a felső ajakát 4 czm. hosszú haránt izén.

Bíró József kömvésen, ki 35 éves a fejétön 6¹/₂ czm. hosszú, 4 cmre tátong **csont-hártyáig** hatoló seb, éles karddal vágta.

Pál János kömvés a fejétön 9 czm. hosszú 2 cmre tátong a **csontba** is behatoló vágott seb.

Binder József 31 éves kovácsot a rendőrök megverték.

Bálint Samu 18 éves ács-écs-göd feje hátsó részén, a nyakszirt tájon, 2¹/₂ czm. hosszú, 1 cméterre tátong, éles ép szélű, **csontig terjedő, hátulról** ejtett vágást.

Binder József kovácsot, lakik alsószén-utca 25. sz. két lovas, mintegy akasztófára iteltet, ártatlanul behurcolta a rendőrszobába. Karjait, mellét puskatussal össze zuzták. Bent a laktanyán a fejét a falba verték, haját tépték, rugdalták a szegény védtelen embert a 2. 5. és 60. sz. rendőrök.

Buday András bolti szolga, lelik belközép-utca 13. sz. a. hátulról összevagdalták. 3¹/₂ cm. széles, 2 cmre tátongó seb van. **Fekete** Demeter cipész mester. Lakik Fapiacstér 3. sz. a. cipőt tűzdelteni ment, utcözben belekeveredett a tömegbe s bekisértek, vasra verték, éjjel a dolgozó házba vitték, miután brutális módon az őrszobában bottal is elverték.

*

Vizsgálat.

A verekezés ügyében a vizsgálóbírószobában reggel megindította a vizsgálót, s Endes vizsgálóbíró nagy erély-

lyel folytatja. Eddig m. e. 50 embert kihallgattak. A rendőrség által letartóztatott hat egyént kihallgatás után a vizsgálóbíró szabadon bocsátotta. Kiosztott szocialista nyomtatóanyagokat találtak itt-ott a kihallgatottaknál, tervszerű előkészület a verekedésre azonban úgy látszik nem volt. A vizsgálat a rendőrség eljárásának megállapítására is kiterjeszkedik.

*

Deák Pál főkapitány urtól az alábbi levelet vettük, a melyre nézve egyelőre csak az a megjegyzésünk, hogy a mit irtunk, azt vagy magunk személyesen láttuk, vagy olyan egyenektől hallottuk, a kiknek szavahihetőséghez semmi kétség nem fér.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Becses lapja folyó hó 18-án megjelent 40-ik számának az országos képviselő választást követő utcai zavargásról szóló közleményében a rendőrségre vonatkozólag az áll: 1-ör, hogy a közbelépő rendőrök „félmeddig” ittasok voltak; 2-szor, hogy a tettlegességeket a rendőrség provokálta. Ezen kívül dr. Várady Aurél ügyvéd és városi bizottsági tag ur külön cikkekben hívja föl a közönséget a rendőri „gazság” bizonyításához szükséges konkrét adatok beszolgáltatására.

Tisztelettel felkérik a szerkesztő ur, hogy loyálisánál s pártatlan igazság kiderítésére czélzó törekvésénél fogva, a jelzett három pontra vonatkozó alábbi rövid és egészen tárgyilagos észrevételeket közölni sziveskedjék.

A zavargáshoz kivezényelt rendőrök reggeli 5 órától egész nap szakadatlan szolgálatban állottak, annyira, hogy közülök a legtöbbben még rendes napi táplálkozásukhoz se juthattak s kénytelenek voltak étlen-szomjan teljesíteni nem irigylendő, terhes földadukát. Ez mind a sérültekkel, mind a sértetlen maradtakkal szemben minden kétséget kizárólag megállapított, midőn késő este a nyugalom helyreálltával, illetőleg a sértülések megtörténtekor bevonultak s számba vették. A kivezényelt közegek ily irányu bevádolása tehát merőben alaptalanul szaporítja azt az odiumot, a melyben a rendőrség hasonló esetekben különben is bőven szokott részesülni az elfogultabb közönség köréből.

A provokálásra vonatkozó állítás hasonlag ellentétben áll a tapasztalt tényekkel. A csoportosulók szétoszlása illedelmes föl-szólításokkal már délutáni 5 óra előtt kezdetét vette, az eljárás eredménye azonban az volt, hogy a tömeg az oszlás helyett mindinkább szaporodott. Mint hasonló alkalmakkor rendszeren, a közönség soraiban voltak ugyan fegyvermeztettebb és intelligensebb elemek de talán a kíváncsiság ezeket is oly makacsokká tette, hogy a két órán át tartó szakadatlan figyelemzetetésnek is ellenállottak. A fegyvermeztelen nagyobb rész, mely eleve elhatározott rossz szándékkal csoportosult, e körülményt saját céljaira zsákmányolta ki s a jóhiszeműek között elvegyülve, mintegy ezek fedezete alatt nemcsak a közönséget zavarta minden rendelkezésére álló eszközzel, hanem a nagyobb sötétség beálltával a ködöbálást s a késelést is megkezdte. Csak a választási helyiség ablakán át behatolt kö indította a rendőrséget erélyesebb föllépésre, midőn az által a személy- és vagyon biztonságát is megámadva látta. Ekkor azonban a közönség részéről egyéb támadó fegyverek is mozgásba hoztak, úgy hogy a kirendelt közegek a csend és rend helyreállításának és saját biztonságuk védelmének kettős föladata el találták magukat. Az első sebesülések nem a közönség, hanem a rendőrök soraiban történtek: ez is azt bizonyítja, hogy a tettlegességeket nem itt, hanem amott kezdetek. Ezért a sajtó tudósításai csak azon esetben felelnek meg igazán a közérdeknek, ha nem csak mindig a rendőrség fölött gyakorolnak kiféle hálás kritikát, a mi tulajdonképen nem egyéb a különben is rakoncátlan elemek vérszemre kaptatásánál, hanem az osztó igazság elvénél fogva a közönség magatartásában és eljárásában is észreveszik a kifogásolni valókat s ezen kívül megírásuknál nem egyoldalul csak az egyik, hanem mindkét fél kihallgatását veszik alapul, a mi a rendőrséget illetőleg a jelen esetben se történt meg.

Végül a dr. Várady ur jelzett felhívására csak annyit, hogy a rendőrség annyira nem fél és nem zárkozik el ez uttal sem az igazságtól, sőt Várady Aurél ügyvéd ur ezen törekvése által rendőrségünket is lekötölte, mert nekünk is az a czélunk, hogy a valódi tettesek kinyomoztassanak s hogy ennek gyorsabb és hivatottabb megállapítása czéljából már át is tette az ügyet a bünyenyítő hatóságok azokkal együtt, a kik mint terheltek, a közönség köréből bekisértek a kiket ott is azonnal letartóztattak.

Kolozsvárt, 1899. febr. 20-án.

Kiváló tisztelettel

Deák Pál,

főkapitány.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, február 20.

— **Petőfi ünnepély Kolozsvárt.**

Gróf **Béldi** Ákos főispánt a Petőfi társaság fölkérte, hogy a társaságnak Kolozsvárt márczius második felében tartandó nagy Petőfi ünnepélyére a mikor gr. Zichy Gézának új műve is elő lesz adva — a rendezést mint elnök vegye kezébe. E czélból gróf Béldi szombat délután egy értekezletet hívott egybe melyen a többek közt megjelentek: Északy

Károly, Szász Gerő, Szamosi János, Márky Sándor, Szádeczky Lajos, Szvacsiná Géza, Farkas Ödön, Ferenczy Zoltán, Jékei Aladár, Deáky Albert, Felszegi Dezső, dr. Versényi György, Merza Lajos, Hóry Béla stb. Az értekezlet dissz elnökül megválasztotta gróf **Kun** Gézát az erd. irod. társulat elnökét és gróf **Eszterházy** Kálmánt az erd. muzeum e. elnökét. Az ünnepélyre vonatkozólag eszme csere után egy szűkebb bizottságot küldött ki gróf Béldy Ákos elnök dr. Ferenczy Zoltán és Farkas Ödön személyében kiknek feladata lett a Petőfi társasággal érintkezésbe lépve az előmunkálatokat megtenni.

— **Uj igazgató.** A kolozsvári takarékpénztár és hitelbank r. t. tegnapi tartott közgyűlésén töltötték be a *Szász* Domokos elhalálása következtében megüresedett igazgató tagsági helyet, melyre egyhangulag *Szőcs* Gézát az intézet főkönyvelőjét és igazgató helyettesét választották meg. *Szőcs* Géza már harmincz évet meghaladó idő óta működik e pályán, megelőzőleg a régi hitelbank és zálogkölcön társulatnál utóbb az egyesült erdélyi takarékpénztárnál mint főkönyvvezető és czéjegyző volt alkalmazásban, a régi nagy pénzintézet feloszalásakor meg alakult kolozsvári takarékpénztár és hitelbank részvénytársaságnál mint főkönyvvezető és czéjegyző utóbb mint igazgató-helyettes négy év óta működik, s a részvényesek csak az ő kétség-telen érdemeit ismerték el és méltányolták, a mikor tegnapi közgyűlésükön az *igazgatóság* tagjává választották meg a beadott összes szavazatokkal.

— **Kortes tanya az anyakönyvvezető hivatalban.** Nagy megbotránkozást kellett párt különbség nélkül minden körben, hogy a választás alatt az anyakönyvvezetői hivatalban, a hol a hivatalos funkciónak nem volna szabad megszakadnia, a kormánypárt *kortes tanyát rendezett be s reggeltől estig folyt a dínundánium.* Mint halljuk a legközelebbi közgyűlésen interpellációt is fognak ez ügyben a polgármester urhoz intézi, hogy engedje át az anyakönyvvezetői hivatal helyiségeit kortes tanyául.

— **Nagybirtokos és bádogos.** Azt irtuk volt, hogy egy kolozsmegeyi nagybirtokos azzal igyekezett egy helközép utcai bádogos polgártársunkat kapacizálni, hogy csak azon esetben ad jövőre is munkát, ha báró Feilitzschra szavaz. Ma arról értesítenek, hogy az illető nagybirtokos ismerve bádogos polgártársunk függetlenségi érzelmét, csak arra igyekezett hatni, hogy semleges maradjon s ne szavazzon senkire.

— **Dr. Marschalkó Tamás,** egyetemünk kiváló orvos tanára külföldi utjából hazaérkezett.

— **Albach Géza** választási elnököt meg kell dicsérnünk. Tiszteit lelkiismeretesen, pártatlanul töltötte be. Megnyilatkozott működésében a volt bíró lelkiismerete és panasza okot nem adott. Az ellenzék részéről jövő alapos kifogásokat, a minélfogva két csodálattal levő is el lett utasítva, méltányosan döntötte el s egészen igazságos volt.

— **Hol a humanizmus?** Vettük a következő sorokat:

Tisztelt Szerkesztőség!

Becses lapokban egy szerencsétlen család érdekében egy szomorú eset leírására egy kevés helyet kérek. Hazámmal egy kisebb hivatalnok Borbély Ferencz (kataszteri nyilvántartó helyettes) tartott családjával lakást. A családfő mult év december vége felé súlyos beteg lett, jó felesége gondozta beteg férjét, s 3 kisiskori gyermekét. Kevés szabad idejét kézimunkával töltötte, hogy férjének gyógy-szerre valót szerezzen; mikor közeledett a szegény beteg utolsó órája, a szegény nő kétségbeesését látva, nevében egy kevés segélyt s temetési költségért a városhoz folyamodtam, a honnan tagadó válasz jött, akkor Czecz János ur temetési intézetét kértem föl, hogy egy egyszerű, de tisztességes temetést rendezzen; s a szegény nő a nyilvánosság előtt is köszönetét nyilvánítja a temetkezési intézet kegyeletes eljárásáért, mert a lehető legkeleesebb árban számította a temetési költségeket. Az özvegy előtt csak két ut állott, vagy a házakénti kéréget, vagy hogy férje napokig, bizonytalan ideig eltemetetlen maradjon, akkor én azt mondtam, hogy az eltemetésre nézve legyen nyugodt, de a szigorú eljárást nyilvánosságra hozom, mert a szegény hivatalnok addig dolgozott, míg csak a tollat bírta.

Kolozsvárt, 1899 febr. 17.

tisztelettel

Mohay Károlyné.

Minden kommentár nélkül adjuk a fentebbi közleményt, a hazafias és humanus érzéséről és aldozatkésztségéről egyaránt nevezetes és tisztelt urnőtől. A közönség megalkotja magának a fentebbi levélből a véleményét, hogy a mig egyrésztől az a hatóság, a melynek az elhunyt, mig dolgozni birt, kötelekben állott, a kérésre rideg visszautasítással felelt s bizonytalan ideig otthagya volna temetetlen az elhunytat, addig másrésztől Czecz János temetési intézete felfogta a sannyaru helyzetet, kevés árért vállalkozott az eltemetésre és a költségek fedezéséről is gondoskodva lón annak részéről, a kinek legkisebb érdekében sem áll a humanus érzésen kívül, ennek teljesítése.

A tények száraz leírása magában foglalja a bírálatot, azért ebbe nem bocsátkozunk.

— **Az Emke tordaaranyosvármegyei választmánya** közgyűlést tartott 1899 február 19-én, Tordán. Az újjászervező gyűlést meghatóan ünnepélyessé tette a felsőszentmihályfalvi és bágyoni, tisztán földmives ifjakból alakult Emke-daloskörök szereplése. A gyűlést Sándor Kálmán kir. táblai bíró, első alelnök vezette. Megjelent a gyűlésen az Emke képviselőiben Sándor József Emke alelnök-főtítkár, a tordai közönségből pedig Damokos Antalné választmányi elnökne vezette a nőegylet hölgyeit, kik nagy számmal jelentek meg. A jelentések meghallgatása után a tisztikar és választmány újra megválasztatták. A felsőszentmihályfalvi Emke daloskör Sándor Józsefnél tisztelegő énekléssel is kifejezte halálját az ebéd alatt.

— **Névváltoztatás.** Lichtenstein József Kolozsvár városi kir. járásbírójaí vénehajó úgy saját mint kiskoru Ernő és Oszkár fiai, vezetőknévének „Ligeti”-re kért átváltoztatását a Belügyminister engedélyezte.

— **A Brassai-emlék ügye.** Az „Ellenzék” csütörtöki számában közölve voltak a Brassai-emlékre begyűlt adakozások, de a közlemény végén egy igen sajnos sajtó hiba (itacismus) csuszott be, melyet az igazság érdekében és megnyugtatósul, helyreigazítunk F. i. Ferencz József tud. Egyetem tanára Kolozsvár 55 frtot., Elek Gyula tg. ur Kolozsvás 10 frt 30 krt adtak a jelölt czélra. Ezzel kapcsolatban tisztelettel értesitem az ügy iránt érdeklődőket, hogy a Brassai-emlék bizottság pénztárnoka Merza Lajos ur minden küldemény átvételéről nyugtát ad, vagy ha vidékről jön, postán küld el, tehát a tévedésnek és zavar-nak még lehetősége is ki van zárva. Kolozsvár, 1899. febr. 18. Boros György bizottsági titkár.

— **Az eddigi elnökök.** 1871 óta a mai napig a francia köztársasági elnököknek hivataloskodási ideje a következő volt:

Faure	4 év és 1 hónap
Thiers	2 „
Grévy	8 „ „ 6 „
Carnot	6 „ „ 2 „
Mac-Mahon	6 „ „ 10 „
Casimir-Périer	6 „

Az összes volt elnökök közül egyedül Gasimir-Périer él még.

— **Csajthay Ferencz állapota.**

Budapestről írják tegnapi kelettel: A mult pénteki politikai párbaj áldozata Csajthay Ferencz súlyos betegen fekszik a Ferencz József kórházban. A beteg állapota *egyre agyasztó.* Már tegnap este vért köpöti, a mit csak injekcióval lehetett elláítani. Az éjet elég nyugodtan töltötte, aztán és ma reggel 9 óráig, időnként rövid megszakítással elég sokat is aludt is. Megállapította az orvosa, dr. Boros Ernő, a ki a beteget a leggondosabb ellátásban részesíti, hogy *ugy a jobb, mint a bal tüdőben a gyuladás fenn áll.* A beteg lázas, *állapota súlyos.* Az orvosok ma reggel kötést változtattak rajta. A seb és a sebszatórnák valádékmentesek és nem genny-esek. Még a seb környéke sem fájdalmas. Infekció ki van zárva. Apólo orvosai úgy vélik, hogy a lázas mozgalmat a tüdőgyuladás idézi elő. A vérköpés csillapodott, a beteg kissé kábult, de eszméletnél van. A betegség lefolyásáról egy hét elmulta előtt nem lehet biztos véleményt adni. Jelenleg úgy fogják fel, mint súlyos tüdőgyuladást, a mit komplikáltá tesz az, hogy ugya jobb, mint a bal tüdő *meg van támadva.* A tüdőgyuladásnál is 7—9—10 napon belül áll be a válság. Állapotát súlyosbithathatja, ha újabb vérköpési rohamot kap, mivel az a szív működésére veszélyes hatással van. — A golyó kivételére ezidő szerint gondolni sem lehet, mert a betegnek feltétlen nyugalomra van szüksége, az a műtét pedig határozottan súlyosbitaná az állapotot. Az orvosok tudják hol van a golyó, de mivel a golyó fekvése komplikációt nem idéz elő és a tüdőgyuladás nem is a golyótól származik, annak eltávolítását egyelőre mellőzhetőnek tartják.

— **Hogy él a király?** Bresnitz-Sydaroff „Félszáz évnyi osztrák udvari és állami élet” című legközelebb megjelenő művében ezt írja Ferencz József királyról: Az uralkodó korán kel. Télen-nyáron naponta öt órák a reggeliző asztalnál ül. Azt hinnék sokan, hogy az uralkodó reggelile nagyon dus. Nagyon csodálkoznak ezek, hogy ez a reggeli csak egy csésze kávé és egy kis hideg húsféle. Az uralkodó gyorsan étkezik, a reggelivel hamar végez és aztán dologhoz fog. Hét teljes órán át, déli tizenkét óráig folyton dolgozik. Ezután következik a villás reggeli, melyre szintén kevés időt szán és utána három óráig dolgozik. Három órákor ebédel. Hat fogása van az ebédnek: leves, hal, kettőle pecsenye, tészta és gyümölcs. Itálul sőt, minden fogáshoz másfajta borts végül likőrt szolgálnak; az uralkodó azonban csak egy pohár söröt és bort iszik, az utóbbit mindig egy fajtaból. A király csak bajor söröt iszik s mindig egy pohárral. Este 9 órák a király aludni megy. A bójtót az uralkodó szigoruan megtartja és az egész udvar kénytelen ehhez alkalmazkodni. Kedvelt ételle a frankfurti virslí lőrmával: ezt a fejedelem régóta egy udvari takájjal hoztatja, egy, a Mihály templom mellett, a Burg közelében levő vendéglőből, melyet nagyrészt színészek és művészek látogatnak.

Gyászrovat.

Mayer József kolozsmegeye volt j. főer. dösze és az országos erdészeti egyesület rendes tagja meghalt.

*

Hauszmann Imre Budapesten meghalt.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításait és sürgöny-levelei.)

Halálozás.

Budapest, febr. 20.

Karácsonyi Sándor rendőrkapitány tegnap éjjel 3 órákor közel három hónapi szenvedés után meghalt.

Lakoma Polonyi tiszteletére.

Budapest, febr. 20.

A belvárosi ellenzék a várház dísztermében szerdán este 8 órákor lakomát rendeznek Polonyi Géza elnök tiszteletére, a ki az ellenzék sikeres parlamenti harcában oly kiváló részt vett.

A sorozás elhalasztása.

Budapest, febr. 20.

A katonasorozás ügyében Fejérváry a következő körrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz:

1387—99.

Az 1899. évi ujonczozási előmunkálatok foganatosítása tárgyában a mult 1898. évi szeptember hónap 6-dikával 59,000. sz. a. kiadott körrendeletem kapcsán és a minisztertanács határozata alapján ezennel elrendelem, hogy az idei fősorozás egyelőre a további rendeletemig elhalasztatik. Erről a sorozási járási tisztviselők azonnal értesítendők.

1899. febr. 19.

Fejérváry, s. k.

Csajthay állapota.

Budapest, febr. 20.

Csajthay állapota kielégítő. Ha komplikáció nem lesz, van remény felgyógyulására.

Zavargások Párisban.

Budapest, febr. 20.

Párisi távirat szerint tegnap este a *Journal de Peuple* helyisége előtt Faure Sebestyén képviselő vezetésével tüntetés volt.

A nacionisták Loubet-t ócsárolták.

— *Le a zsidókkal! Halál reájuk!*

A lap személyzete ezt válaszolta

vissza:

— *Le a papokkal!*

Később ellentüntetés volt. Az antiszemitákat viasszaszorították. Az utcákon nagy dulakodás és verekedés volt.

Tüntető körmenet.

Budapest, febr. 20.

A fővárosi szociáldemokrata munkások tegnap impozáns módon tüntettek az általános és titkos választási jog behozatala mellett.

Délután 2 órákor kezdtek gyülekezni az Ujvásár-téren, a hol szakmák szerint, zászlókkal és jelvényekkel sorakoztak. Rendkívül nagy számmal jelentek meg a munkások s a rendezőségnek egy teljes órai munkájába került, míg a tüntető tömeget rendben felállította. Pont három órákor indult meg a mintegy 30,00 főből álló menet. Elöl a munkás sport-egylet tagjai kerékpáron, kik a rendfentartásnál is segédkeztek. Utánuk a pártvezetőség tagjai következtek, köztük Kaas Ivor báró is. A pártvezetőség után a munkás dalárda a munkás-induló hangjai mellett haladt. Azután jöttek a munkások szakszervezetei a következő sorrendben: a bádogosok, a szociáldemokrata munkások, kik általános feltűnést keltettek vörös öltözékekkel, az esztergályosok, lakatosok, szobafestők és mázolóok, kocsigyártók, cipészek, csizmadia, vasestergályosok, kömvészek, az ácsok, szabók, nyomdászok, építőmunkások, paszományosok és gombkötők, VI. ker. párt-szervezet, bórindósók és szíjgyártók, kereskedő segédek, nyergesek, kisiparosok, grafikai munkások, szerelők, VIII. ker. szervezet, vas és fém munkások, sütők, keztűsők, újpestiek, dalárók, a IX. és X. ker. szervezet, tót és lengyel munkások, a kispesztiek, végül a budai munkások nagy tömege zárta be a menetet. Zászlók és jeltáblák a szokottnál nagyobb számban voltak. A jelző-táblákon a következő érdekesebb feliratok voltak láthatók: „A hol nincs jog, — ott kötelesség sincs!” „Választási jogot! Elfogyott már a türelmünk, — nem kérünk már, hanem követelünk!” A körmenet alatt semmi rendtelenség nem fordult elő s a tömeg a legnagyobb rendben oszlott szét.

Az új miniszterelnök.

Budapest, febr. 20.

A király megbizta Széll Kálmánt a kabinet alakítással. Széll este Bpestre érkezik.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

166. 1—2

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.